

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 839

van **CELIA GROOTHEDDE**

datum: 19 juni 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Dalend geboortecijfer in Brussel - Mogelijke link met kinderopvang

Het geboortecijfer daalt in heel België, maar in Brussel is die daling het sterkst. Vorig jaar zijn er 14.622 kinderen geboren in Brussel. In 2018 waren het er nog 17.377, op vier jaar tijd dus een daling van bijna 16 procent. In Vlaanderen gaat het in dezelfde periode om een daling van ongeveer 1,5 procent en in Wallonië van 0,8 procent.

Volgens demograaf Patrick Deboosere (VUB) zijn er een aantal hypothesen om die sterke daling te verklaren. Naast het alsmaar meer uitstellen van kinderen, vaste relaties, bewuste keuzes, dure woonprijzen en langer studeren, ziet de demograaf ook een mogelijke oorzaak in de beschikbare kinderopvang. Deboosere stipt het belang van onderzoek naar deze oorzaken aan dat vandaag nog ontbreekt.

1. Wat is de mening van de minister over de bezorgdheden van Deboosere over de rol van kinderopvang in het dalend aantal geboortes bij Vlaamse gezinnen?
2. Welke factoren spelen mee in een daling van de geboortes in Brussel volgens de minister? Welke cijfers en onderzoek zijn daarvoor voorhanden?
3. Op welk onderzoek baseert de minister zich voor haar beleid inzake de link tussen geboortepanning en een daling van het aantal kinderopvangplekken in de Vlaamse Gemeenschap?
4. Zijn er enquêtes voorhanden waarop de Vlaamse Regering zich baseert met betrekking tot een daling van het aantal geboortes in de Vlaamse Gemeenschap? Welke oorzaken komen er als belangrijkste uit?

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 839 van 19 juni 2023

van **CELIA GROOTHEDDE**

1. In Vlaanderen is de daling van het aantal geboorten de laatste jaren minder uitgesproken dan in Brussel. In 2021 zagen we nog een stijging. De evolutie van het aantal geboorten wordt door heel wat factoren beïnvloed. Het gaat onder meer om relationele aspecten, om het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd, de samenstelling van de bevolking, het aantal eerder gekregen kinderen, opvattingen over het aantal gewenste kinderen, de werksituatie in gezinnen, de financiële situatie van het gezin, de beschikbaarheid van formele en informele steun (bv nabijheid grootouders), Of en in welke mate de beschikbaarheid van formele kinderopvang een rol speelt valt niet af te leiden.
Wat alvast wel duidelijk is, is dat de evolutie van het aantal plaatsen voor baby's en peuters in Vlaanderen anders loopt dan de evolutie van het geboortecijfer. Het aantal opvangplaatsen lag in 2022 nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2018 (86.320 versus 86.325, zie [Cijfers op maat | Opgroeien](#)). Eind 2021 waren er zelfs meer plaatsen dan in 2018 (88.049 plaatsen).
2. De evolutie van het geboortecijfer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt weergegeven door Statbel. Statbel geeft op basis van voorlopige data mee dat het vruchtbaarheidscijfer in Brussel een heel stuk lager ligt dan in de andere gewesten. *"Het Totale Vruchtbaarheidscijfer" is het laagste in het Brusselse gewest (1,46) en meer bepaald bij Belgische vrouwen met een score van 1,34 kinderen per vrouw. Wallonië en Vlaanderen benaderen de nationale waarden met een TVC van respectievelijk 1,56 en 1,53 kinderen per vrouw.* (zie [Geboortecijfer en vruchtbaarheid | Statbel \(fgov.be\)](#))
Waarom de vruchtbaarheidscijfers lager liggen en sterker gedaald zijn in het BHGW kan op basis van de huidige gegevens niet bepaald worden. Mogelijks zullen analyses van Statbel op meer definitieve cijfers de komende jaren meer duidelijkheid scheppen. Maar sluitende verklaringen geven is moeilijk gegeven het hoge aantal factoren en de grote variatie in gezins-, werk- en relationele contexten. We hebben alvast geen weet van onderzoeken die precies hebben kunnen aangeven wat de evolutie in de Brusselse geboortecijfers verklaart.
3. Zie ook hierboven, sluitende verklaringen geven voor de daling van het vruchtbaarheidscijfer is zeer complex. We kennen geen onderzoek dat de link legt tussen de daling van de geboortecijfers en kinderopvang.
4. Er zijn geen recente enquêtes die duidelijke verklaringen over de evolutie van het geboortecijfer in Vlaanderen geven. In Vlaanderen is de daling van het aantal geboorten de laatste jaren trouwens minder uitgesproken dan in Brussel. In 2021 zagen we nog een stijging.